

HOMILETISCHE AANWIJZINGEN

HERDENKING COVID zondag 29 augustus 2021 ENSCHEDE

"De Heer zegt: Meisjes en jongens zullen vrolijk dansen, zelfs oude mensen dansen mee. Want ik maak een eind aan de rouw en het verdriet van mijn volk. Ik troost hen en maak hen weer blij."

Jeremia 31:13

Overwegingen bij deze preektekst.

Voor de verkondiging bevelen we graag deze tekst aan: het 13^e vers uit hoofdstuk 31 van de profeet Jeremia.

Het draait in de context van dit vers om bezinnen en gedenken; verder durven kijken en weer adem kunnen halen. Het Covid-19-virus heeft ons ergens een soort 'Ballingschap' doen beleven. Ontheemd en vervreemd voelden we ons; zeer beperkt waren we in het vieren, dansen, omhelzen en zingen. We konden een tijdlang het samen-zijn en het samen-komen amper gestalte geven. Ongekende praktijken. Dat er intussen gaandeweg weer van alles mogelijk lijkt, neemt niet weg dat er nogal wat herinneringen te delen zijn en veel te verwerken, hoe men ook direct of indirect met de gevolgen van corona te maken heeft gehad.

Ervaringen die we, bij alle verschil, eveneens beluisteren bij profetieën uit de tijd van en na de Ballingschap. Goed om er terugkijkend bewust bij stil te staan alvorens de vlag wordt uitgestoken. Gedenken, verwachten en vieren horen bij geloof, hoop en liefde – een bijbelse trits.

In Jeremia 31 kan er eindelijk weer gedanst worden. Vers 13 is een klein onderdeel van een lang stuk profetische poëzie (30:5 – 31:25). Ondanks alles blijft er reden voor hoop! In de godsspraak profileert de Heer zich als een actief bevrijder (vgl. Ps.30:12). De Eeuwige laat ons in de ruimte van zijn gunst her-ademen. God de Ene belooft mensen terzijde te staan en te bevrijden. (Jer.30:11) Hij keert het lot ten goede. Het wordt tijd voor een feestje. Het mag weer. Kom op, meisjes en jongens! Grijsaards, huil niet maar dans mee in de kring! Hoor hier de goede tijding: Evangelie! Vier de bevrijding (vgl. het slot van Psalm 51). Op berouw en boete volgen de festiviteiten van het Koninkrijk Gods.

Nee, rouw, verdriet en gemis worden niet verdrongen en verzwegen. Zie de min of meer bekende verzen vanaf 31:15. Ondanks alle gebrokenheid, is er voor jong en oud een hoopvolle toekomst. Maar wat kunnen sommigen dat moeilijk meemaken. Soms is er reden om alle troost te weigeren. We gedenken verlieservaringen van tal van zaken en ook van veel geliefden. Ze zijn voorbij.

Zo kent verdriet om corona vele gezichten: naast het concrete verlies en gemis van dierbaren kunnen ook de beperkingen rondom het afscheid nemen, de uitvaart en het rouwen een enorme impact hebben. Verdriet is er vanwege het gedwongen afstand houden (verpleegtehuizen en gehandicaptenzorg); het niet kunnen vieren van hoogtijdagen (geboortes, jubilea, etc.). Het aantal (IC-)verpleegkundigen met burn-out-klachten is schrikbarend hoog. In andere branches vielen ontslagen. Verscheidene failliete ondernemers

zijn getraumatiseerd. Veel van wat verloren is kan niet worden hersteld, ingehaald of overgedaan... Patiënten met long-covid houden chronische klachten. Ergens zijn we blij en dankbaar voor de (snelle) ontwikkeling van vaccins en de vlotte vaccinaties in ons land. Maar ondertussen... Wat heeft de broodnodige humaniteit geleden onder de noodzakelijk geachte immuniteit.

Zoals ballingen zich bezinnen en afvragen: Wat hebben we in hemelsnaam te verduren gekregen? Maar laten wij ons gemis en verdriet voor Gods troon brengen, met ons klagen, smeken, bidden, huilen en het *Kyrie eleison*.

Komt er een eind aan de rouw. Goddank ja! Hij troost. Hij schept vreugde. De vlag mag uit. Corona capituleert. De sjaloom van Christus overwint. *Gloria in excelsis Deo*. Aan ons als kwetsbare stervelingen de uitdaging om in dit perspectief (profetisch – eschatologisch) verdriet en vreugde naast elkaar een plek te geven. En het volle pond, dat ook.

Het beeld in Jeremia 31:13 doet denken aan de uitbundige opluchting van hen die 'door het oog van de naald' zijn gekropen. Ballingen die terug keren hebben dat gevoel; vluchtelingen die het hebben overleefd ook. Wanneer je op het nippertje ontsnapt aan een ramp of ongeluk en het geluksengeltje op je schouder je in je oor fluistert dat je het nog kan navertellen. Je kunt en mag verder maar kijk ook nog eens terug op wie en wat voorbij is...

De tekst herinnert me aan de Enschedese euforie op 2 mei 2010: Twente landskampioen, wat een feest! Tien jaar eerder niet. Door de verwoestende ontploffing van de Vuurwerkramp op 13 mei 2000 zaten we in zak en as. Sommigen vinden dat dit 10 jaar geduurd heeft. Anderen ondervinden nog de gevolgen tot hun laatste snik. Maar toch, wie zal de binnenkomst van de spelers vergeten..., en de KNVB-schaal, – een heuse ontlading.

Of de komende eerste september terecht een 'Bevrijdingsdag' wordt genoemd zal de tijd ons nog leren. Ergens gaat de vergelijking met 5 èn 4 mei wel op. 1945 Eindelijk weer vrij! Vlaggen en gejuich. Dansend van vreugde ging men de straten en de pleinen op. Menigeen had verlies te dragen, sommigen onmenselijk veel. Maar de blijdschap van de bevrijding kreeg alle ruimte, en hoe! Zo stonden vreugde en verdriet naast elkaar. Omdat men hoop koesterde en een doorbraak verwachtte, ruimte voor opbouw en herbouw.

De kern van het evangelie zien we daar waar dood en opstanding dicht bij elkaar liggen. In dat licht zegt God de Heer toen en nu: "Ikzelf schep na de crisis ruimte voor nieuw leven!" Laat dat na corona ons 'nieuwe normaal' kleuren. We koesteren gegronde hoop. In de dood spaart God ons leven. (LB 416)

In het gedeelte van deze preektekst lezen we dat jong en oud weer blij zullen worden, dat verdriet verdwijnt en vreugde terugkomt. Wanneer dat leidt tot dansen van vreugde vanwege een aanstaande terugkeer naar huis, dan lezen we over een hoop in de harten van Gods gunstgenoten zoals die in Christus zijn totale vervulling krijgt.

Jezus onze Heer kwam naar onze gebroken werkelijkheid. Hij belooft, voordat Hij terugkeert naar de Vader, voor de zijnen een eeuwig thuis gereed te maken. En nu al mogen wij thuiskomen bij Hem. Ook in ons verdriet en onze pijn wil Hij een vrede en vreugde schenken die alle verstand te boven gaat. (Flp.4:7).